

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Марушко Надія Семенівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів та обліку

Львівського державного університету внутрішніх справ

Сучасна фінансова система піддається значним змінам через впровадження технологій, глобалізацію та зростання обсягів фінансових операцій. Міжнародна система фінансового моніторингу, що протидіє фінансовим злочинам зобов'язана адаптуватися до нових викликів, які виникають з використанням сучасних технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект, аналіз великих даних тощо. Крім того, зростання кількості та складності фінансових трансакцій вимагає більш ефективних та інноваційних методів фінансового моніторингу для забезпечення швидкого реагування на потенційні загрози та мінімізацію ризиків.

Запровадження інноваційних підходів в системі фінансового моніторингу також стає ключовим елементом забезпечення кібербезпеки в умовах зростаючого числа кібератак на фінансові установи. Застосування передових технологій у поєднанні з аналітичними методами дозволяє підвищити рівень виявлення та усунення загроз, що підвищує надійність фінансової системи та довіру учасників ринку.

На сьогодні використання сучасних технологій фінансового моніторингу, представляють суттєвий прогрес у напрямі створення ефективної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (далі – ПВК/ФТ). Використання інформаційних та аналітичних інструментів дозволяє ефективно виявляти та відстежувати нелегальні фінансові операції та потоки коштів.

Нові технології мають великий потенціал для поліпшення швидкості та ефективності системи боротьби з відмиванням коштів. Впровадження в стандарти ФАТФ використання таких технологій допомагає підтримувати глобальні ініціативи у боротьбі з нелегальними фінансовими потоками. Більше того, інноваційні технології визначають нові рівні ефективності та безпеки, сприяючи стабільному розвитку та довірі до фінансової інфраструктури як на рівні національному, так і на міжнародному рівні.

ФАТФ, як глобальний ініціатор стандартів у сфері ПВК/ФТ, визнає важливість відстеження інноваційних технологій та бізнес-моделей у фінансовому секторі. Організація взяла на себе зобов'язання забезпечувати актуальність своїх стандартів та впроваджувати

ефективне регулювання фінансового сектору, сприяючи усуненню ризиків та підтримуючи відповідальну інноваційну діяльність. ФАТФ проводить комплексні дослідження можливостей та загроз, які виникають у зв'язку зі впровадженням нових технологій у боротьбі з ПВК/ФТ з метою підвищення обізнаності щодо прогресу в області інновацій та цифрових рішень у фінансовому секторі [3].

Організація аналізує постійні виклики та розглядає шляхи їх вирішення, включаючи використання регуляторних технологій (RegTech) та технологій нагляду (SupTech), які можуть значно підвищити ефективність стандартів ФАТФ [1; 3]. Цей підхід допомагає в адаптації організації до швидкозмінюваного технологічного середовища та забезпечує сталу еволюцію стандартів у відповідь на нові виклики та можливості у сфері фінансового моніторингу.

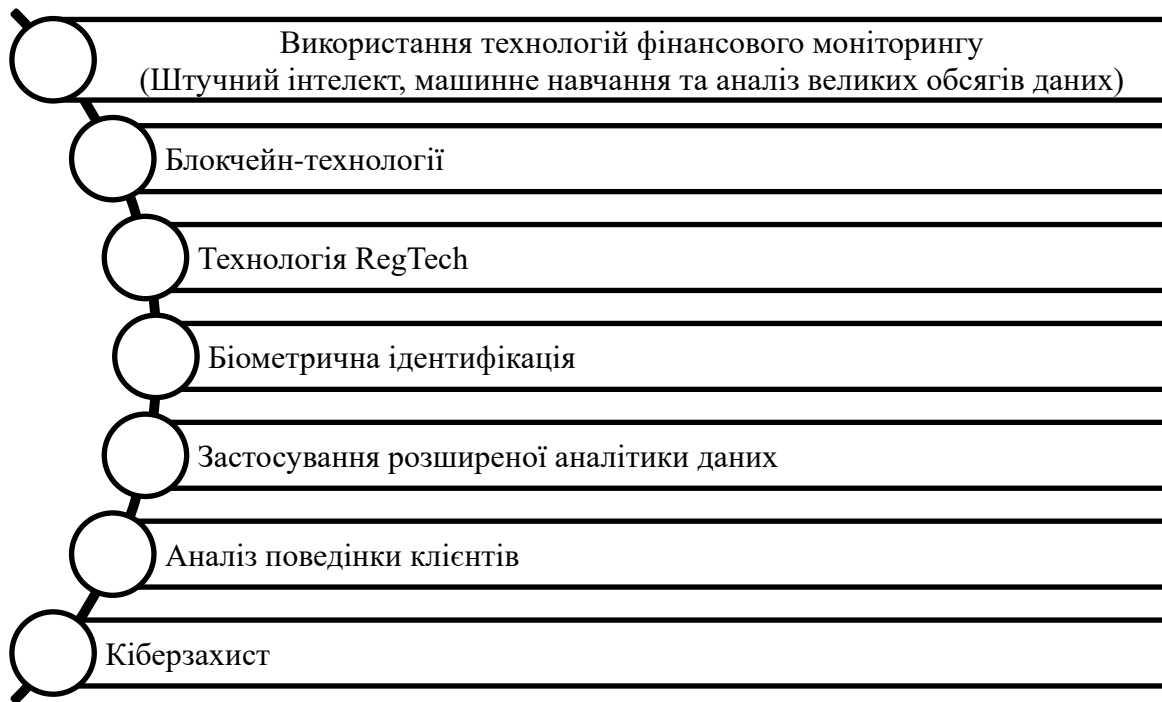
Впровадження інноваційних механізмів, методів та процесів, а також використання сучасних технологічних підходів можуть стати ефективним рішенням для регулювання, контролюючих органів та бізнес-структур у вирішенні широкого спектру проблем у сфері ПВК/ФТ. Застосування технологій може значно спростити процеси збору, обробки та аналізу даних, а також надати можливість суб'єктам ефективніше та в режимі реального часу визначати та управляти ризиками ПВК/ФТ.

Фіксація платежів та операцій, точні системи ідентифікації, системи моніторингу, обліку та обміну інформацією між компетентними органами та контрольними установами також демонструють свої вагомні переваги. Застосування інноваційних підходів для удосконалення системи фінансового моніторингу може сприяти значному покращенню ефективності та функціональності цієї системи. Наведемо декілька ключових аспектів використання інноваційного підходу до реформування системи фінансового моніторингу (рис. 1).

Впровадження передових інструментів інформаційної та аналітичної аналітики дозволяє автоматизувати процеси виявлення та аналізу підозрілих фінансових транзакцій. Використання штучного інтелекту, машинного навчання та обробки великих обсягів даних стає ключовим елементом виявлення нелегальних фінансових потоків і підозрілих клієнтів. Безпека фінансових систем від кібератак і уникнення витоків даних стають критично важливими для запобігання нелегальним фінансовим операціям.

Блокчейн-технології відкривають нові можливості для відстежування фінансових транзакцій, сприяючи виявленню нелегальних потоків та перешкоджаючи відмиванню коштів.

Технології RegTech дозволяють автоматизувати постійний контроль, що зменшує ризики та витрати на його виконання.

**Рис. 1. Інструменти інноваційного підходу
в сфері фінансового моніторингу**

Джерело: [1–3]

Використання біометричних даних, таких як відбитки пальців або розпізнавання обличчя, надає додатковий рівень безпеки та достовірності під час фінансових операцій та переказів.

Розширена аналітика даних допомагає виявляти зв'язки між різними фінансовими операціями та суб'єктами, що сприяє вчасному виявленню та запобіганню нелегальним фінансовим потокам.

Аналіз фінансової поведінки клієнтів виявляється дієвим інструментом, оскільки розгляд незвичайних фінансових звичок та поведінки клієнтів допомагає вчасно виявляти та реагувати на підозрілі операції.

Забезпечення високого рівня безпеки фінансових систем від кіберзагроз та витоків інформації є важливим елементом стратегії для запобігання нелегальним фінансовим потокам.

Для посилення ролі інноваційних методів доцільно посилювати міжнародну співпрацю та удосконалювати законодавчі вимоги у цій сфері. Міжнародна співпраця та обмін інформацією відкривають можливості для взаємодії між країнами та фінансовими установами, що сприяє ефективному обміну даними для поліпшенню виявлення та розслідування нелегальних фінансових потоків, особливо тих, які мають міжнародний характер та перетинають кордони. Посилення законодавства та регуляторного середовища може відігравати ключову

роль у протидії нелегальним фінансовим потокам, шляхом введення більш суворих стандартів та вимог.

Інноваційні стратегії у сфері фінансового моніторингу формуються з використанням технологічних рішень, зміцненню міжнародного співробітництва та перегляду законодавства. Впровадження таких підходів може відігравати ключову роль у попередженні та припиненні незаконних фінансових операцій, сприяючи зниженню їх негативного впливу на економічну систему та її безпеку.

Отже, впровадження передових технологій та інновацій може сприяти підвищенню продуктивності як у сфері державного управління, так і в приватному секторі, зокрема, у виконанні стандартів ФАТФ, за допомогою комплексного врахування всіх можливих ризиків. Спроектвані, впроваджені та регульовані нововведення повинні враховувати як потенційні загрози, так і можливості, які вони відкривають. Забезпечення безпеки та ефективності цих технологій вимагає відповідності міжнародним стандартам у сфері захисту даних, гарантії конфіденційності та кібербезпеки.

Список використаних джерел:

1. Можливості та виклики нових технологій для ПВК/ФТ. Париж, Франція.
URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/opportunities-challenges-newtechnologies-aml-cft.html>
2. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України.
URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>
3. Офіційний сайт ФАТФ. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/home.html>